1e Jaargang, nummer 45, 29 november 2024

REFO TIJD

Blad van het Instituut voor Calvinistische Studiën i.s.m. de Nederduits Gereformeerde Kerk (1571) - De moederkerk van Nederland sinds 1579. ‘Geen kerk zal over een andere kerk heersen, geen taakuitvoerder over de andere taakuitvoerder.’ (Kerkorde Emden, 1571)

CALVIJN EN DE EVANGELISTEN - 12

Wij kunnen ons niet bekeren. Wij kunnen alleen afwachten en koesteren, maar we moeten wachten op de vogels van bekering die ons over de woeste zeeën van het ongeloof en de goddeloosheid nemen. Wij kunnen ons niet meer bekeren. Calvijn sprak over de diepere mens, en over het afwachten. De mens kan het niet op zijn eigen manier doen. Zelfs zijn bekering is goddeloos. Het vlees is in dodelijke gerustheid. Er is niet zomaar een loonloze genade. God komt ons afwachten tegemoet, als genadeloon. Dat laat Calvijn heel voorzichtig doorschemeren in zijn bijbelverklaring.

De Heere komt de smekelingen tegemoet die het niet van zichzelf verwachten, maar die zich uitstrekken naar de verwachting des Heeren. Hen wordt het smekelingenloon gegeven. Zij weten dat zij zich niet kunnen bekeren, maar zij koesteren de verwachting en de afwachting des Heeren die hen voortleidt. Heel voorzichtig werken ze daar omheen, omdat zij weten hoe gevaarlijk en bedrieglijk het vlees is.

Alleen de smekelingen aan de voeten des Heeren die het niet van het vlees verwachten en weten hoe bedrieglijk de natuur van de mens is kunnen door de enge poort gaan. Daar sterft de rest van hun vlees af. De engte zal er volkomen mee afrekenen. Zij liggen aan de voeten des Heeren en hebben geen gebrek aan tranen, zij hebben zich ten diepste vernederd voor de Heere. Zij hebben de kastijdingen des Heeren lief, al worstelen zij ook met de Heere, als Jakob op Pniël vanwege de geestelijke vreze, want er zijn zoveel valse afgoden. Zij hebben de Heere getoetst, zoals de Heere hen heeft getoetst. Zij hebben zich afzijdig gehouden van de kerken, in grote vrees, net zoals Jeremia zich afzonderde. Ook hebben zij met de kerken geworsteld. Zij hebben noodkerken en vluchtelingenkerken opgericht zoals L. Boone, zoals de oud-gereformeerden, en zelfs daarin zijn ze op het Paauwiaanse pad gekomen. Zij verwachten het niet van de kerk, maar van de Heere. Dat is ook de grote uittocht geweest in 1944, maar in diepte was dat de 1907 uittocht en doortocht van de oud-gereformeerde noodkerk en vluchtelingenkerk die niet wilde meegaan met de Kersten-kerk. Het geheimenis trekt ons voort. Zij gingen dieper de natuur in, dieper de wildernis in, tot Ledeboeriaanse fundamenten, tot de fundamenten van de Nederduits gereformeerde kerk van vóór 1816.

Calvijn stelde ook dat men met voorzichtigheid en beleid te werk moest gaan, want de goddelozen hadden Jezus grootschalig als een dekmantel voor hun samenzweringen gebruikt. (Verkl. Mattheus 18:19-20)

Mozes stelde de slang voor als het geheimenis des Heeren, en laten we beseffen hoe onstuimig en onvoorspelbaar de slang is. Een verkeerde beweging van een mens kan fataal zijn. Als Datheen psalm 2 berijmt, dan laat hij dat ook zien wanneer hij zegt :

‘Want Zijn gramschap ontsteekt zeer haast en brandt. Gelijk een vuur, als men daarop niet achtet.
Och, hoe zalig is hij in zulken stand,
Die Hem vertrouwt en op Zijn goedheid wachtet.’

Wij mogen vanuit het vlees niet handelen. Hier is ook weer de afwachtingsleer van Calvijn, en die is het veiligst. Wij kunnen niet met giftige slangen spelen als vriendjes. Velen hebben dit met de dood moeten bekopen, vele overmoedigen en zelfgenoegzamen, die dachten dat ze alles onder controle hadden. Neen, en zo mogen wij ook niet met de Heere omgaan, want des Heeren toorn ontbrandt heel licht. Dat is wat de natuur is. Niets is vanzelfsprekend. Alles is aan strenge wetten onderworpen, anders is er geen leven mogelijk. Dat is wat de slang laat zien : Sol er niet mee. Telkens komen we dat in de oude verhalen tegen, over slangen die schatten bewaren, en met een reden. Er is geen snelle toegang. Het is niet snel grijpbaar. Er moet voor gewerkt en gestudeerd worden. Men moet het zelf bevinden.

Nu, slangen zullen ook met beleid te werk gaan, en zullen mensen vaak eerder ontwijken dan dat ze zomaar aanvallen. Calvijn stelde ook dat we onze vermaningen dienen te matigen en te verzachten, opdat we de zwakken niet de moed ontnemen. We moeten ver blijven van dodelijke vleierijen, maar ook van te grote strengheid en hardheid. De liefde mag geen schade lijden door

de schijn van grote ijver. (Verkl. Mattheus 18:15) Calvijn roept op tot verdraagzaamheid, maar binnen de grenzen. Als er ondankbaarheid is, dan trekt God de hand met gaven terug, opdat er naaktheid is tot oneer en schande die tot schaamte leidt. (Verkl. Lukas 15)

DE VERBORGEN BRON IN DE LEER VAN CALVIJN

De oud-gereformeerden wilden buiten de kerkvorming van de jaren 1900 blijven, en hielden het bij hun wilderniskerk, hun noodkerk, hun vluchtelingenkerk, in de lijn van de 1800se prediker Ledeboer (1808-1863). Het liep dus wat dat aangaat parallel aan de Paauwe beweging die buiten de hervormde kerk was gegaan, en wat een beweging op zich werd, buiten de kerken, buiten de muren.

De gedeformeerde exodus liep hier trouwens dwars doorheen, want die was er ook. Het liep door alle gereformeerde en hervormde kerken heen. Ze vonden het of te modern, of te ouderwets, en ze waren verbitterd, en gingen uit het gereformeerde tot nieuwere of oudere vormen, zolang het maar laodiceaans was en laodiceaans klonk. In de demonologie worden ze ook wel de defo-exodussers genoemd, de zogeheten fisters, wat in principe gewoon stropers zijn. Het zijn stroperskerken. De oud-gereformeerden waren hiervoor op hun hoede. Zij wilden juist niet naar de stadse kerk, maar naar de wildernis-kerk, en hadden zo deel aan een terugtocht tot de aloude fundamenten van de wildernispredikers, zoals Ledeboer, Bakker, van Dijke en Janse.

Het is een strijd tegen de stroperskerk. Die is gegaan tot het gedeformeerde beloofde land in de gedeformeerde exodus, en heeft zichzelf koloniën ingenomen. Ze willen niet gewaarschuwd worden. Ze zijn tuchteloos. Ze zijn met de sneltrein tot Jezus gegaan en maakten Jezus tot een afgod. Ook genade is hun afgod. Ook geloof is hun afgod. Het heeft het berouw aangevreten, de boetvaardigheid en de bekering.

Nu, daar valt veel over te zeggen. Calvijn wees op het belang van de afwachting, niet zomaar op de Heere vooruit te lopen. Op zich gaat het dan niet om zomaar goede werken, maar weten wanneer te werken en wanneer niet. Het gaat om de timing, de afstemming op de Heere, en dat is wat het profetische leven is, wat nog veel wordt teruggevonden in de oudere en zwaardere kerken. Men leeft door dromen, visioenen, openbaringen en profetieën. Zo komt het Woord tot leven. Dan is het niet meer een dode boel. Dan zijn de mensen geen letterslaven of naamslaven meer.

Langs de weg van de afwachting lag het loon, stelde Calvijn, niet zomaar langs de weg van de werken. Alle werkers kregen evenveel loon, of ze nu vroeg of laat waren geroepen. (Mattheus 20)
